

In het Erasmus MC denkt een werkgroep van geneeskundestudenten na over de vraag hoe je diversiteit beter kunt integreren in de opleiding. 'In de behandelkamer is het nog niet vanzelfsprekend om met verschillende achtergronden of settings rekening te houden. De vraag is of je elkaar dan wel altijd goed begrijpt.'

DIVERSITEIT: IETS OM REKENING MEE TE HOUDEN

Rotterdam is een multiculturele stad waar de meerderheid van de inwoners een migratieachtergrond heeft. Dan het Erasmus MC: een ziekenhuis met een overwegend witte zorgcultuur met werknemers die grotendeels uit Nederland afkomstig zijn. Dat zegt, volgens vierdejaarsgeneeskundestudent Nizar el Manouzi, veel over de diversiteit in het ziekenhuis, of eigenlijk: het gebrek daaraan. 'Daarmee bedoel ik dat het zorgsysteem en het personeelsbestand op dit moment niet de bevolkingssamenstelling in Rotterdam weerspiegelen. Dat kan ruis geven in de spreekkamer.' Hij haast zich erbij te zeggen dat diversiteit breder is dan alleen cultuur en etniciteit. 'Het gaat ook over seksuele voorkeur, geloof, fysieke beperkingen en bijvoorbeeld over hoe verschillend mensen wonen en werken. Het zijn allemaal dingen waar in de opleiding nauwelijks rekening mee wordt gehouden en dat is jammer. Ongemerkt leren we om in "labels" te denken en dat kan je beperken in je contact met een

patiënt. In mijn optiek wordt de zorg er beter van als artsen breder denken en zich bewuster zijn van het feit dat er verschillende typen mensen, en dus patiënten zijn.'

Werkgroep

El Manouzi nam samen met geneeskundestudent Bo van den Berg het initiatief om diversiteit beter in de opleiding te integreren. Ze wisten vorig jaar een subsidie van ECHO (het landelijk Expertise Centrum Diversiteitsbeleid voor hoger onderwijs) binnen te slepen, waarmee ze de studentenwerkgroep Inclusie & Diversiteit opzetten. Samen met tien andere studenten hebben ze binnen de werkgroep een plan van aanpak opgesteld dat uit drie pijlers bestaat: onderwijscurriculum, docentprofessionaliteit en het verbinden van studenten.

Wat het curriculum betreft, trok de werkgroep begin dit jaar samen op met de onderwijscommissie van het Erasmus MC. Er is een aanvraag ingediend voor de Kwaliteitsagenda Hoger Onderwijs: een subsidie vanuit het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, die faculteiten kunnen gebruiken om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. 'Het was ontzettend leuk om daarin samen op te trekken', benadrukt El Manouzi. 'En het goede nieuws is dat de aanvraag is goedgekeurd. Dat betekent dat we onze plannen kunnen gaan vormgeven.'

Niet één type mens

De plannen sluiten aan op het thematische onderwijs waarin geneeskundestudenten in het Erasmus MC les krijgen. El Manouzi: 'Het idee is om binnen ieder thema te kijken hoe we inclusie en diversiteit kunnen integreren. Zo willen we bij gynaecologie aandacht vragen voor het omgaan met geboorten in verschillende culturen. Bij oncologie willen we lesstof toevoegen over verschillende manieren van omgaan met de dood. Op die manier leer je dat ieder mens anders naar dingen kijkt en dat er niet één type mens is. Vanuit die gedachte ontwikkelen we ook casussen waarbij je wordt gedwongen om

**'BIJ ONCOLOGIE
WILLEN WE
LESSTOF
TOEVOEGEN OVER
VERSCHILLENDE
MANIEREN VAN
OMGAAN MET
DE DOOD'**

Nizar el Manouzi nam samen met Bo van den Berg het initiatief voor de studentenwerkgroep Inclusie & Diversiteit.

anders te kijken. Stel dat je een diagnose moet stellen bij een man die met buikklachten binnenkomt. Kijk je dan anders als je weet dat die man donker is? En wat doet het met je als erbij wordt gezegd dat het om een homoseksuele man gaat? Het is heel interessant om daarover te discussiëren.'

Concrete ideeën

Ook bij de andere twee pijlers heeft de werkgroep al concrete ideeën ontwikkeld. 'Zo willen we bij de docentprofessionaliteit kijken hoe diversiteit in het BasisKwalificatie Onderwijs (BKO) kan worden geïntegreerd, bijvoorbeeld met casussen waar docenten via rollenspellen mee aan de slag kunnen met studenten. Wat moet je bijvoorbeeld doen als je opleider tijdens je coschappen vraagt om je baard af te scheren? Het is goed als docenten daarover de dialoog aangaan.' Bij het verbinden van de studenten wordt bekeken of er een gezamenlijke agenda kan worden opgesteld van alle studieverenigingen. Daar-

naast wil de werkgroep iets doen in de marketing van evenementen. 'Neem de introductiedagen', vertelt El Manouzi. 'Niet iedere student gaat daarnaartoe, omdat het vaak wordt geassocieerd met een week feesten. Als je daar niet van houdt, val je meteen buiten de groep, nog voordat de opleiding überhaupt begonnen is.' El Manouzi en mede-initiatiefnemer Van den Berg vinden het belangrijk dat studenten worden voorbereid op het werken binnen een divers team en dus al tijdens de opleiding in contact worden gebracht met de belevingswerelden van al hun toekomstige collega's.

Gelijke kansen

Los van de drie pijlers heeft de werkgroep ook een deelproject onder de noemer 'onderwijskansscholen'. 'Ons streven is om één keer per jaar les te geven op een basisschool, liefst in een wijk in Rotterdam waar studeren niet voor ieder kind vanzelfsprekend is', aldus El Manouzi. 'We zijn er vorig jaar mee gestart en hebben lesgegeven op een basisschool over de werking van het hart en de hersenen. De kinderen mochten na afloop met hun ouders een ochtend in het Erasmus MC komen, en kregen onder meer uitleg over reanimeren. Dat gaf enorm veel voldoening. We wilden kinderen die met 1-0 achterstaan laten zien dat ook zij dit later kunnen doen als ze willen, om daarmee gelijke kansen te stimuleren.'

Brasa-dag

El Manouzi is heel blij dat de opleiding openstaat voor hun ideeën. 'Eind maart is er een Brasa-dag georganiseerd. Brasa is Surinaams en betekent letterlijk omhelzing. Tijdens deze dag konden studenten en docenten via dansen en eten kennismaken met verschillende culturen. Bo en ik hebben de dag afgetrapt samen met David Pols, voorzitter van de onderwijscommissie Diversiteit & Inclusie van het Erasmus MC. Dat was ontzettend leuk. We hebben samen benadrukt dat studenten én docenten beter moeten worden voorbereid op de verschillende achtergronden van patiënten.'

El Manouzi en Van den Berg hopen dat de opleiding het onderwerp uiteindelijk adopteert en dat ook andere faculteiten ermee aan de slag gaan. 'David Pols zei tijdens de Brasa-dag heel mooi dat de veranderende samenleving vraagt om artsen die rekening houden met verschillende patiënttypes en dat dit bepaalde vaardigheden vereist.' El Manouzi sluit zich daar helemaal bij aan. 'Het sociale contact is heel belangrijk voor het slagen van een behandeling. Diversiteit en inclusie zijn in die zin helemaal van deze tijd.'

**'WAT MOET
JE DOEN ALS
JE OPLEIDER
VRAAGT OM JE
BAARD AF TE
SCHEREN?'**